

Специфіка органічного землеробства в Україні

На сьогодні в Україні налічується близько 410 тис. га земель, на яких здійснюється виробництво рослинницької сільськогосподарської органічної продукції. Це приблизно 1 % від загальної кількості орних земель в Україні. Цікаво, що й обсяг виробництва рослинницької сільськогосподарської органічної продукції складає також 1% від загальної кількості виробленої рослинницької сільськогосподарської продукції.

Говорячи про статус земель, які для цього використовуються, слід звернутися до ст. 22 Земельного кодексу України. Так, відповідно до згаданої норми, землями сільськогосподарського призначення визнаються землі, надані для виробництва сільськогосподарської продукції, здійснення сільськогосподарської науково-дослідної та навчальної діяльності, розміщення відповідної виробничої інфраструктури, у тому числі інфраструктури оптових ринків сільськогосподарської продукції, або призначені для цих цілей. Отже, виробництво сільськогосподарської продукції, в тому числі й органічної може здійснюватися виключно на землях сільськогосподарського призначення.

Спеціальний нормативно-правовий акт, а саме Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та

сировини», висуває спеціальні умови, виконання яких необхідне для того, щоб продукція вважалася органічною.

Першою такою вимогою закон закріплює використання методів, що оптимізують біологічну активність ґрунтів, забезпечують збалансоване постачання поживних речовин рослинам, зберігаючи земельні та інші природні ресурси, необхідні для виробництва органічної продукції (сировини). Такі методи, як уявляється, не можуть зашкодити використанню земельної ділянки із числа сільськогосподарських угідь за цільовим призначенням. Проте, можуть значно знизити родючість ґрунтів, створити сприятливі умови для розвитку шкідників, привести до інших небажаних наслідків, які були б неможливі при традиційному обробітку земель.

Наступною вимогою вважається впровадження ґрунтоохоронних технологій вирощування сільськогосподарських культур, які запобігають виникненню у ґрунті ерозійних чи інших деградаційних процесів. Тут виникають деякі питання стосовно характеру таких заходів. Уявляється, що головним у цьому процесі слід вважати недопущення нецільового та нерационального використання земель.

Для виробництва органічної продукції необхідне підтримання стійкості рослин профілактичними заходами шляхом вибору відповідних видів та сортів, стійких до шкідників і хвороб, відповідних сівозмін, механічних, фізичних та біологічних методів захисту.

Збільшення популяції корисних комах, мікроорганізмів та природних паразитів як біологічного контролю шкідників та хвороб рослин також є важливою умовою виробництва органічної продукції.

Необхідне використання як добрив матеріалів мікробіологічного, рослинного чи тваринного походження, які розщеплюються біологічно.

До того ж дозволяється використання лише сертифікованих органічного насіння та посадкового матеріалу.

Добрива та поліпшувачі ґрунту можуть використовуватися, лише якщо їх використання було дозволено згідно із статтею 17 цього Закону. При цьому забороняється використовувати мінеральні азотні добрива.

У разі встановлення загрози для рослин продукти для захисту рослин можуть використовуватися, лише якщо їх використання було дозволено законодавством.

Продукти для очищення та дезінфекції при виробництві продукції рослинництва використовуються, лише якщо їх використання дозволено при органічному виробництві згідно з законодавством.

Органічна сільськогосподарська продукція (сировини) підлягає обов'язковому маркуванню шляхом використання відповідного державного логотипа. Дозволяється також використання недержавних (приватних) логотипів, запроваджених безпосередньо суб'єктами господарювання, які здійснюють виробництво, реалізацію органічної продукції (сировини), чи їх об'єднаннями.

Державний логотип складається з напису «органічний продукт» та відповідного графічного зображення. Не допускається використання напису «органічний продукт» у власних назвах продуктів та торговельних марках при рекламуванні, а також у випадку маркування продукції, яка перебуває на стадії перехідного періоду до органічного виробництва. Використання державного логотипа встановленого зразка та маркування органічної продукції (сировини) здійснюються за наявності відповідного сертифіката.

Маркування продукції, яка перебуває на стадії перехідного періоду до органічного виробництва, здійснюється із використанням державного логотипа «продукт на стадії переходу до органічного виробництва». Забороняється при маркуванні продукції, яка не відповідає законодавчо визначеним вимогам, використовувати позначення з написами

«органічний», «біодинамічний», «біологічний», «екологічний», словами з префіксом «біо» тощо.

Органічна продукція, імпортована з інших країн, вироблена відповідно до законодавства країн походження, що підтверджено відповідним сертифікатом, позначена написами «органічний», «біодинамічний», «біологічний», «екологічний», словами з префіксом «біо» тощо, повинна в перекладі на українську мову позначатися написом «органічний продукт».

**Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВЕДЕННЯ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА»

29-30 вересня 2017 року

Харків - 2017

Правові засади ведення органічного землеробства: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (29-30 вересня 2017 року) / за ред. Шульги М.В. – Харків: «Доміно», 2017. – 246 с.

За зміст та якість матеріалів відповідальність несуть автори публікацій.